

PRAVILA ŠOLSKEGA REDA

Na podlagi 60. e člena Zakona o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06) je Svet zavoda Osnovne šole I Murska Sobota dne 7. 6. 2023 sprejel

PRAVILA ŠOLSKEGA REDA na Osnovni šoli I Murska Sobota

1. člen (namen pravil)

Ta pravila natančneje opredeljujejo dolžnosti in odgovornosti učencev, načine zagotavljanja varnosti, pravila obnašanja in ravnanja, kršitve, postopke in ukrepe v primeru kršitev pravil, organiziranost učencev, opravičevanje odsotnosti ter sodelovanje pri zagotavljanju zdravstvenega varstva učencev.

2. člen (opredelitev pojmov)

- a. Učenec je spolno nevtralen izraz za udeleženca ali udeleženko v učnem procesu, ki obiskuje pouk na Osnovni šoli I Murska Sobota in ni delavec šole.
- b. Mlajši učenec je učenec, ki še ni dopolnil 14 let.
- c. Starejši učenec je učenec, ki je že dopolnil 14 let.
- d. Učenec s posebnimi potrebami je učenec z odločbo pristojne institucije, s katero so ugotovljene in opredeljene posebne potrebe tega učenca.
- e. Kršitev je vsako ravnanje ali dejanje učenca, ki je v nasprotju z veljavno zakonodajo, s temi pravili ali z ostalimi akti šole.
- f. Postopek je proces, ki se začne z opredelitvijo kršitve oz. po nastanku drugih nepredvidenih situacij in se konča z vzgojnim ukrepom, ki je v skladu s temi pravili.
- g. Vzgojni ukrep je končni rezultat postopka, ki na zakonit in predvidljiv način določa odziv šole na ugotovljeno kršitev.

3. člen (dolžnosti in odgovornosti učenca)

Dolžnosti in odgovornosti učenca so, da:

- a. redno in točno obiskuje pouk in izbirne predmete ter ostale načrtovane aktivnosti;

- b. ravna v skladu s pravili šolskega in hišnega reda;
- c. spoštuje pravice drugih učencev in delavcev šole z upoštevanjem drugačnosti;
- d. se v šoli in izven šole spoštljivo vede do drugih;
- e. v šoli in izven nje skrbi za lastno zdravje in varnost ter ne ogroža zdravja in varnosti ter osebne integritete drugih učencev in delavcev šole;
- f. spoštljivo ravna s šolsko lastnino in lastnino ostalih učencev in delavcev šole;
- g. skrbno prinaša šolske potrebščine;
- h. sodeluje v šolskih aktivnostih;
- i. izpolnjuje svoje učne in druge obveznosti;
- j. sodeluje pri urejanju šolske okolice in prepoznavnosti šole;
- k. sodeluje pri dogovorjenih oblikah dežurstva učencev.

Učenec je odgovoren za dosledno izpolnjevanje svojih dolžnosti, zakonskih ter šolskih predpisov, vključno s temi pravili. V primeru neizpolnjevanja oz. kršitve zgoraj navedenih dolžnosti se zoper učenca ukrepa v skladu s pravilnikom.

4. člen **(pravice učenca)**

Pravice učenca so, da:

- a. obiskuje pouk in druge vzgojno-izobraževalne dejavnosti;
- b. mu je v šoli zagotovljeno varno in vzpodbudno okolje;
- c. šola organizira življenje in delo s spoštovanjem vrednot in posebnosti različnih kultur;
- d. mu šola zagotovi enakopravno obravnavanje ne glede na spol, raso in etnično pripadnost, veroizpoved, socialni status družine in druge okoliščine;
- e. šola zagotovi varovanje njegovih osebnih podatkov v skladu z zakonom in splošnimi predpisi;
- f. učitelji in drugi delavci šole spoštujejo njegovo osebnost in individualnost ter njegovo človeško dostojanstvo in pravico do zasebnosti;
- g. se pri pouku upošteva njegova radovednost ter razvojne značilnosti, predznanje in individualne posebnosti;

- h. pri pouku dobi kakovostne informacije, ki sledijo sodobnemu razvoju znanosti in strok;
- i. dobi o svojem delu sprotno in utemeljeno povratno informacijo;
- j. dobi pri svojem delu pomoč in podporo, če jo potrebuje;
- k. svoji razvojni stopnji primerno lahko sodeluje pri oblikovanju dni dejavnosti, ekskurzij, interesnih dejavnosti in prireditvev šole;
- l. se lahko svobodno in brez negativnih posledic izreče o vseh vprašanjih iz življenja in dela šole, ki ga zadevajo;
- m. se lahko vključi v delo oddelčne skupnosti učencev, skupnosti učencev šole in šolskega parlamenta učencev;
- n. sodeluje (npr. v smislu kritičnega prijatelja) pri ocenjevanju v skladu s Pravilnikom o preverjanju in ocenjevanju znanja in glede na kriterije, s katerimi so seznanjeni pred začetkom ocenjevanja pri posameznih predmetih;
- o. sodeluje pri dogovorjenih skupnih akcijah;
- p. lahko na podlagi Pravilnika o prilagajanju šolskih obveznosti pridobi status športnika oz. kulturnika. S tem pridobi tudi določene pravice, ki jih določa šola v soglasju s starši učenca.

5. člen **(načini zagotavljanja varnosti)**

Nadzor na šolskem območju je organiziran z dežurstvom učiteljev ter z dejavnostjo informatorja. Učenci so dolžni upoštevati navodila nadzornih oseb.

Učencem zagotavljamo varnost:

- a. z doslednim izvajanjem predpisov s področja varnosti in zdravja pri delu;
- b. z izvajanjem osnovnega preventivnega zdravstvenega programa;
- c. z izvajanjem prometno varnostnega programa, ki obsega:
 - izvajanje učnega programa prometne vzgoje pri rednem pouku;
 - vsakodnevno osveščanje učencev o doslednem upoštevanju prometnih predpisov pri vključevanju v promet kot pešci, kolesarji ali kot vozači, s poudarkom na odgovornem vedenju;
 - upoštevanje dogovorjenih pravil vedenja na avtobusnem postajališču in na avtobusu;
 - prikaz varnih dohodov do šole s prometno varnostnim načrtom za vse vhode v šolo;

- obveščanje staršev o njihovi vlogi in odgovornosti pri vzgoji otrok za varno vključevanje v promet;
 - urejanje prometa s prometno signalizacijo na vseh dohodih v šolo, omejitev dostopa vozil do šolske stavbe;
 - sodelovanje s policijo iz vidika upoštevanja varnosti v prometu (uporaba čelad pri vožnji s kolesom in motornim vozilom, smer vožnje);
- d. tako, da so objekti, učila, oprema in naprave v skladu z veljavnimi normativi in standardi ter zagotavljajo varno izvajanje dejavnosti;
- e. z varovanjem in nadzorom vhodov v šolo ter zaklepanjem vhoda za učence 1.–4. razreda (8.20–11.30 ure);
- f. z videonadzorom določenih šolskih prostorov ter vhodov v šolo;
- g. z dežurstvom učiteljev pred začetkom pouka v avli šole in na hodnikih v glavnem odmoru, v času kosil v jedilnici ter ob zaključku pouka pred glavnim vhodom v šolo;
- h. z zagotavljanjem varstva vozačev;
- i. z oblikovanjem oddelkov in skupin učencev v skladu z veljavnimi normativi in standardi in z zagotavljanjem ustreznega števila spremljevalcev v različnih dejavnostih, v skladu z veljavnimi normativi in standardi in navodili za izvajanje učnih načrtov;
- j. z varovanjem šolskih objektov šole z alarmnim sistemom, povezanim z varnostno službo;
- k. s prisotnostjo informatorja na šoli 6.30–14.30.

Dežurstvo učiteljev

Učitelji dežurajo:

- pred začetkom pouka učencev I. triletja (7.45–8.00);
- pred začetkom pouka učencev II. triletja in III. triletja (7.50–8.15);
- v glavnem odmoru na hodnikih šole (9.55–10.05 za učence I. triletja in 10.10–10.20 za učence II. in III. triletja);
- v času kosil v jedilnici in
- pred glavnim vhodom v šolo (12.45–13.05 in 13.35–13.55).

S tem zagotavljajo red in disciplino na hodnikih, v jedilnici, v učilnicah ter pred vhodom v šolo.

Naloge dežurnega učitelja v avli šole, na stopnišču in hodnikih:

- dežuranje v avli šole in na stopnišču;
- dežuranje v skupnih prostorih v času glavnega odmora;

- spremljanje, posredovanje in sporočanje o pedagoških posebnostih v času njihovega dežurstva razredniku, ostalim učiteljem, svetovalni službi in vodstvu šole. V primeru kršenja pravil šolskega reda dežurni učitelj sodeluje pri reševanju nastale situacije;
- sodelovanje z informatorjem;
- dosledno prihajanje na dežurstvo, izvajanje dežurstva ter izvajanje dogovorjenih nalog.

Naloge dežurnega učitelja v jedilnici:

- skrbi za kulturno obnašanje učencev v jedilnici (tiho pogovarjanje, čistoča, ločevanje odpadkov, primerno jemanje hrane, uporaba prtičkov in pribora ...);
- poskrbi, da se učenci ne prerivajo, ne vpijejo in mirno čakajo, da prejmejo obrok;
- poskrbi, da učenci za seboj pospravijo (pladenj s posodo in priborom odložijo na odlagalni pult, ostanke hrane pa pospravijo v za to namenjeno posodo);
- poskrbi, da se učenci po nepotrebnem ne zadržujejo v jedilnici;
- poskrbi, da učenci odložijo torbice v za to namenjene predalnike ter da so v šolskih copatih;
- redno in vestno opravlja dežurstvo v jedilnici.

Red v jedilnici v času malice:

- učenci pridejo umirjeno v spremstvu učitelja v jedilnico, za higieno rok poskrbijo že v učilnici;
- učitelji se posedejo pri mizah, kjer sedijo učenci, katere spremljajo;
- učenci se pri mizi obnašajo kulturno – se pogovarjajo tiho, skrbijo za čistočo in pravilen odnos do hrane;
- ostanke hrane in prazno embalažo (npr. lončke od jogurtov) ločijo med seboj in jih dajo v za to namenjene posode oz. koše;
- po končani malici reditelja pospravita mize: posodo na pladnjih in preostanke hrane odneseta na odlagalni pult;
- prisotni učitelji, ki sedijo pri mizah z učenci, skrbijo za red v jedilnici ter navajajo učence na pravilen odnos do hrane;
- ko učenci pomalicaajo, mirno počakajo na svojih mestih, dokler ne pomalicaajo vsi in nato ob dogovorjeni uri zapustijo jedilnico.

Red v jedilnici v času kosila in popoldanske malice za učence, ki so vključeni v podaljšano bivanje:

- učenci pridejo umirjeno v spremstvu svojih učiteljev v jedilnico, pred tem poskrbijo za higieno rok že v razredu;
- učenci se posedejo za mize, ki so jim dodeljene po razporedu (razen ob izjemnih situacijah, ko se sedežni red prilagodi);
- učenci podaljšanega bivanja prevzamejo kosilo na pladnjih;
- zaželjeno in priporočljivo je, da si učenci vzamejo vse jedi iz pripadajočega kosila, učitelji jih pri tem vzpodbujajo, kosijo skupaj z njimi;
- med jedjo se učenci vedejo kulturno, pogovarjajo se tiho, skrbijo za čistočo;
- po zaužitju hrane za seboj spravijo. Posodo s priborom odnesejo na za to določeno mesto – odlagalni pult, ostanke hrane spravijo v za to namenjeno posodo;
- učenci po končanem kosilu čim hitreje zapustijo jedilnico in se po nepotrebem ne zadržujejo v njej;
- popoldansko malico učenci opravijo v učilnicah pod nadzorom učiteljev podaljšanega bivanja.

Red v jedilnici v času kosila in popoldanske malice za učence, ki niso vključeni v podaljšano bivanje:

- učenci pridejo v jedilnico obuti zgolj v šolske copate, brez dodatkov kot so jakne, kape, šali;
- ob prihodu v jedilnico učenci odložijo torbice v za to namenjene predalnike;
- v skrbi za higieno si pred obrokom učenci umijejo roke;
- učenci prevzamejo kosilo na pladnju;
- na obrok počakajo v koloni, pri tem se ne prerivajo, ne vpijejo ...
- priporočljivo in zaželjeno je, da si učenci vzamejo vse jedi pripadajočega kosila, ne zgolj izbrane;
- učenci se posedejo za mize, ki so jim določene po razporedu;
- učenci se med jedjo obnašajo kulturno (uporabljajo prtičke, niso glasni ...);
- ko se najejo, za seboj spravijo, pladenj s posodo in priborom odložijo na odlagalni pult, ostanke hrane pa spravijo v za to namenjeno posodo;
- jedilnico zapustijo takoj, ko so pojedli obrok, po nepotrebem se v njej ne zadržujejo;
- enaka navodila veljajo za učence, ki imajo v šoli popoldansko malico (M2).

Naloge rediteljev

Vsak teden sta v oddelku dva učenca reditelja. Naloga rediteljev je, da:

- a. ob pričetku ure javijo učiteljem odsotnost učencev;
- b. po vsaki učni uri očistijo tablo in uredijo učilnico;
- c. po opravljeni malici spravijo mize;

- d. obvestijo ravnatelja ali njegovega pomočnika, če učitelja več kot 10 minut po zvonjenju ni k pouku.

Naloge informatorja

Naloga informatorja je, da:

- nadzoruje prihajanje in odhajanje učencev in obiskovalcev;
- nadzoruje vhod in pomaga obiskovalcem najti iskano osebo ali prostor;
- sprejema starše;
- obvesti vodstvo šole oz. učitelje o morebitnih nepravilnostih;
- ugaša luči na hodniku in stopnišču;
- skrbi za red in čistočo pri dežurnem prostoru ter pred vhodom;
- dosledno izvaja druge dogovorjene naloge.

6. člen

(pravila obnašanja in ravnanja)

Prihod in odhod učencev v šolo

- a. Pred poukom gibanje po šoli ni dovoljeno, razen v primerih predur in zadrževanja v šolski knjižnici. Po pouku gredo učenci domov.
- b. Učenci I. triletja začnejo s poukom ob 8.00. Učenci II. in III. triletja, ki imajo preduro, začnejo s poukom 7.30. Za ostale učence II. in III. triletja se prične pouk ob 8.20. Učenci prihajajo do učilnic sami, starši jih pospremiijo do vhoda šole, kjer se nahaja informator oz. dežurni učitelji.
- c. Učenci od 1. do 5. razreda ob zvonjenju počakajo učitelje v učilnicah. Učenci od 6. do 9. razreda ob zvonjenju počakajo učitelje pred učilnicami.
- d. Po zadnji uri učenci odidejo domov. Starši učencev I. triletja in del II. triletja se v začetku šolskega leta opredelijo za uro odhoda v pisni obliki, upoštevajoč urnik učnih ur.
- e. Učenci iz podaljšanega bivanja odhajajo domov v spremstvu staršev ali sami (na osnovi pisnega dovoljenja staršev). Starši učencev, ki niso vključeni v podaljšano bivanje, počakajo svojega otroka po končanem pouku oz. dejavnostih pred šolo.
- f. Glede na urnik imajo učenci vozači organizirano varstvo vozačev. Učenci vozači imajo organizirano varstvo v za to namenjeni učilnici pod vodstvom določenih učiteljev. Učenci vozači so dolžni varstvo vozačev redno obiskovati. Izjema so le učenci, katerih starši podajo pisno izjavo razredniku o drugačnem prihodu in odhodu v šolo.

- g. Učenci vozači se na avtobusni postaji in na avtobusu obnašajo dostojno, upoštevajo navodila spremljevalcev (informatorja, romske mentorice, vzgojiteljic in učiteljic). Na poti v šolo in iz nje upoštevajo pravila prometne varnosti.

Prevzemanje učencev iz šole v prvem triletju

Starši so dolžni v pisni obliki sporočiti šoli seznam vseh oseb, ki lahko prevzamejo učenca iz šole. Šolo so dolžni tudi seznaniti z omejitvami, kot je prepoved približevanja učencu. Kadar učitelj dvomi, da je oseba, ki želi otroka prevzeti, do tega res upravičena, pri starših preveri upravičenost osebe do prevzema otroka.

Gibanje po šoli

- a. Krajši 5-minutni odmori so namenjeni menjavi učilnic in pripravi za naslednjo šolsko uro, daljši odmori pa za malico. Za učence 1.–3. razreda ob 8.00 uri, za učence od 4.–6. razreda ob 9.05 uri ter za učence od 7.–9. razreda pa ob 9.55 uri. Med odmori se učenci zadržujejo v učilnici (1. – 5. razred) oziroma na hodnikih pred učilnicami (6.– 9. razred). V tem času ne zapuščajo šolskega prostora, predvsem pa ne smejo odhajati v trgovino. V primeru, da učenec zapusti šolski prostor, se ukrepa v skladu s pravilnikom.
- b. V športno dvorano vstopajo učenci ob prisotnosti učitelja. Na zvonjenje počakajo na hodniku pred športno dvorano.
- c. V dopoldanskem času učenci ne zapuščajo šole razen za potrebe pouka. Takrat so pod vodstvom učitelja ali drugih strokovnih delavcev.

Obnašanje med poukom

- a. Pouk se prične ob 8. uri za učence I. triletja ter ob 8.20 za učence II. in III. triletja, nekatere dejavnosti pa v času predure ob 7.30. Potek pouka je določen z urnikom, ki je objavljen na spletni strani šole. Učenci in učitelji prihajajo k uram točno. Po zvonjenju se ne zadržujejo na hodnikih.
- b. Pouk poteka mirno pod vodstvom učiteljev in drugih strokovnih delavcev. Učenci so pri pouku prisotni, sedijo na svojih mestih, pripravijo potrebne pripomočke, poslušajo razlago, upoštevajo navodila in opozorila učiteljev ter po končani uri za seboj pospravijo. Iz učilnice odidejo, ko jim učitelj to dovoli.
- c. Dolžnost učenca je, da ostalih učencev in delavcev šole ne moti pri pouku oziroma njihovem delu. Učitelj učenca ali skupino učencev, ki motijo pouk, poskuša najprej motivirati za sodelovanje in preprečiti nadaljnje motenje pouka. Če učenec nadaljuje z motenjem pouka, ga učitelj opozori na oddelčna pravila vedenja ter ga opomni, da bo moral v primeru nadaljnjega motenja zapustiti razred.

Če učenec kljub opozorilu nadaljuje z motenjem pouka, ki otežuje delo učitelja in onemogoča učenje drugih učencev, se ga pošlje v modri kotiček. Učitelj kasneje preveri učenčevo delo.

Učitelj, ki je dežuren v modrem kotičku, neprimerno vedenje zapiše na poseben obrazec, ki ga izroči razredniku učenca. Po presoji razrednika se o tem obvesti starše.

Če je učenec zaradi motenja pouka trikrat izločen iz razreda, se mu po dogovoru z razrednikom in oddelčnim učiteljskim zborom izreče vzgojni ukrep oz. vzgojni opomin.

- d. Odsotnost od posamezne ure učenec obvesti razrednika ali učitelja izvajalca te učne ure. Opravičilo posreduje razredniku. Vsakršno zamujanje in predčasno odhajanje od pouka ni dovoljeno. Učenec, ki zamudi pouk, takoj odide v učilnico in se opraviči učitelju, dela pa ne moti.
- e. Med poukom ni dovoljeno žvečiti.
- f. Učenci upoštevajo navodila učiteljev o pravilih v posamezni učilnici oziroma o načinih ravnanja s posameznimi predmeti.

Oblačila in obutev

- a. Učenci prihajajo v šolo primerno oblečeni, oblačila pa naj ustrezajo šolskemu prostoru.
- b. Učenci si pred garderobnimi omaricami sezujejo čevlje in se preobujejo v copate. Nošenje copat je obvezno. Čevlje in vrhnja oblačila puščajo v garderobnih omaricah. Za njihovo urejenost skrbijo učenci sami.
- c. Pri pouku športa so učenci bosi oz. obuti v športne copate ter oblečeni v športna oblačila (po dogovoru učitelja).
- d. Na športnih dnevih, ekskurzijah in drugih oblikah šolskih dejavnosti izven prostorov šole morajo biti učenci oblečeni in obuti v skladu z navodili učiteljev.

Mobilni telefoni in druge elektronske naprave

- a. Vnašanje mobilnih telefonov in drugih elektronskih naprav v prostore šole je dovoljeno izključno na lastno odgovornost.
- b. Učencem se svetuje, da mobilnih telefonov in drugih elektronskih naprav iz varnostnih razlogov ne uporabljajo na poti v in iz šole.
- c. Mobilni telefon in druge elektronske naprave morajo biti izklopljene in pospravljene v šolski torbi, ki je stalno pod nadzorom učenca. V garderobnih omaricah jih pustijo na lastno odgovornost.
- d. Prepovedana je uporaba mobilnih telefonov in drugih elektronskih naprav v šolskih prostorih. Mobilni telefoni in druge elektronske naprave se lahko uporabljajo pri učni uri v učne namene, izključno v soglasju in po navodilih učitelja.

- e. Pravila uporabe mobilnih telefonov in drugih elektronskih naprav na ekskurzijah, dnevih dejavnosti, v šoli v naravi in drugih aktivnostih, ki jih organizira šola, določi vodja dejavnosti.
- f. Najstrožje je prepovedano mobilno nadlegovanje, nepooblaščenno slikanje in snemanje; kršenje tega pravila se lahko tudi sodno preganja.
- g. V nujnih primerih lahko učenec uporabi telefon za namene klicanja v tajništvu šole, pisarnah šolske svetovalne službe ali ob prisotnosti učitelja, ki da dovoljenje.
- h. Neupoštevanje pravil uporabe mobilnih telefonov in drugih elektronskih naprav se smatra za kršitev pravil šolskega reda. V primeru uporabe se učenca opozori, da mobilni telefon ali drugo elektronsko napravo ugasne in pospravi. V primeru, da učenec kljub opozorilu nadaljuje z uporabo, sledi začasni odvzem mobilnega telefona ali druge elektronske naprave, s katero učenec moti izvedbo pouka.
Mobilni telefon ali druga elektronska naprava se shrani na posebej za te namene določeno varovano mesto v pisarni ravnatelja. Mobilni telefon ali drugo elektronsko napravo učenec izklopi in preda učitelju; le-ta napravo skupaj z učencem vloži v kuverto in preda ravnatelju skupaj z zapisnikom o odvzemu. O odvzemu naprave ravnatelj obvesti starše, po katerega morajo priti sami.
Ob prvem prevzemu telefona ali druge elektronske naprave starše seznanimo in hkrati podpišejo izjavo, da ob naslednjem odvzemu naprave sledi ukrep, da je ne morejo prevzeti naslednjih 72 ur.
- i. Pravilo o uporabi mobilnega telefona in drugih elektronskih naprav med poukom spoštujejo tudi vsi zaposleni in so učencem vzgled.
- j. Šola ne odgovarja za izgubljene, poškodovane ali ukradene mobilne telefone in druge elektronske naprave.

Skrb za lastnino in urejenost šole

- a. Za svoje stvari skrbijo in odgovarjajo učenci sami.
- b. V šolskih in drugih prostorih, kjer se odvijajo šolske in obšolske dejavnosti, vsi učenci spoštujejo šolsko in tujo lastnino.
- c. Če učenci opazijo poškodbe na šolski opremi ali drugih pripomočkih, o tem obvestijo učitelje.
- d. Učenci ne smejo namenoma povzročiti škode na šolskem inventarju.
- e. Če učenec izgubi ključ od svoje omarice, šola poskrbi za novega, stroške izdelave pa nosijo starši.

Skrb za čistočo

V šolskih prostorih in v sanitarijah učenci skrbijo za čistočo, varčnost s papirjem in vodo in se v njih ne zadržujejo po nepotrebnem.

Prepovedi in omejitve

Na območju šolskega prostora je prepovedano:

- a. kajenje in uživanje mamil ali drugih prepovedanih substanc;
- b. uživanje alkoholnih pijač;
- c. uporaba pirotehničnih in drugih sredstev, ki lahko ogrožajo zdravje ali življenje;
- d. vsako fizično in psihično nasilje nad učenci in delavci šole;
- e. namerno uničevanje šolske lastnine ali lastnine drugih učencev in delavcev šole;
- f. neupravičeno zapuščanje šolskih prostorov v času poteka vzgojno-izobraževalnega procesa;
- g. vstopanje v šolo z rolerji, skiroji, rolkami;
- h. nedovoljeno fotografiranje in snemanje;
- i. vsa ostala dejanja, ki jih veljavna zakonodaja opredeljuje kot kazniva.

7. člen (kršitve)

Za kršitev se šteje vsako ravnanje ali dejanje učenca, ki je v nasprotju s pravili šolskega reda, ostalimi akti šole ali veljavno zakonodajo. Kršitve delimo na lažje, težje in najtežje. Pri razvrščanju kršitev si strokovni delavci šole pomagamo z internimi pravili.

8. člen (postopki in ukrepi v primeru kršitev)

V primeru ugotovljenih kršitev iz 7. člena teh pravil lahko šola sproži ustrezne postopke in ustrezno ukrepa proti kršitelju.

Pri tem mora dosledno upoštevati naslednja načela:

- a. Učencu se ne sme izreči ukrepa, s katerim bi bile kršene njegove zakonite pravice.
- b. Spore je potrebno najprej reševati na miren način.

- c. Načelo postopnosti: proti kršitelju, pri katerem je bila prvič ugotovljena kršitev, mora šola uvesti postopek, ki vodi do najmilejšega predvidenega ukrepa. V primeru nadaljnjih kršitev se ukrepi stopnjujejo.
- d. Kršitev mora biti ugotovljena brez razumnega dvoma. V nasprotnem primeru šola proti kršitelju ne sme ukrepati.
- e. Načelo sorazmernosti: izrečeni ukrep mora biti sorazmeren s težo kršitve oz. ponavljanja kršitve.
- f. Načelo individualizacije: pri izbiri postopka in izreku vzgojnega ukrepa je potrebno upoštevati vse subjektivne in objektivne okoliščine primera.
- g. Načelo kontradiktornosti: kršitelju je potrebno omogočiti izjavo o kršitvi ali dogodku in o izjavah nasprotne strani.
- h. Proti kršitelju se v isti zadevi lahko ukrepa samo enkrat.
- i. Privilegij zoper samoobtožbo: šola od kršitelja ne sme pridobiti priznanja krivde ali kakršnihkoli izjav o kršitvi na nezakonit način.

V primeru kršitev, pri katerih je bila povzročena škoda, je potrebno upoštevati starost kršitelja in namernost povzročene škode.

- Mladoletnik do dopolnjenega 7. leta ne odgovarja za škodo, ki jo povzroči.
- Mladoletnik od dopolnjenega 7. do dopolnjenega 14. leta ne odgovarja za škodo, razen če se dokaže, da je bil ob povzročitvi škode zmožen razsojati.
- Mladoletnik z dopolnjenimi 14-imi leti odgovarja po splošnih pravilih o odgovornosti za škodo.

Mlajši učenci za najtežje kršitve kazensko ne odgovarjajo. Ko učenec dopolni 14 let starosti, se njegova kršitev presoja tudi z vidika mladoletnikove kazenske odgovornosti.

9. člen (organiziranost učencev)

Oddelčna skupnost

V osnovni šoli se učenci organizirajo v oddelčne skupnosti. Oddelčna skupnost je temeljna oblika organiziranosti učencev enega oddelka. Učenci oddelčne skupnosti volijo dva predstavnika oddelka v skupnost učencev šole. Volitve so tajne.

Učenci pri urah oddelčne skupnosti skupaj z razrednikom in sorazrednikom obravnavajo posamezna vprašanja iz življenja in dela svoje skupnosti in šole ter oblikujejo predloge in pobude za boljše delo ter razreševanje problemov, in sicer:

- obravnavajo učni uspeh v oddelku in organizirajo medsebojno pomoč pri učenju;
- organizirajo pomoč sošolcem v različnih težavah;
- obravnavajo kršitve šolskih pravil in predlagajo načine ukrepanja ter preventivnega delovanja;
- dajejo pobude in predloge v zvezi s poukom, programom dni dejavnosti, ekskurzij, šolskih prireditvev in interesnih dejavnosti;
- predlagajo razredniku ugotavljanje ustreznosti posamezne ocene;
- sodelujejo pri ocenjevanju, na osnovi kriterijev za ocenjevanje, s katerimi so seznanjeni na začetku šolskega leta pri posameznih predmetih;
- oblikujejo predloge za pohvale, priznanja in nagrade učencem v oddelčni skupnosti;
- organizirajo različne oblike dežurstva v skladu s sprejetim hišnim redom;
- organizirajo različne akcije in prireditve;
- organizirajo še druge naloge, za katere se dogovorijo.

Skupnost učencev šole in otroški parlament

Za uveljavljanje svojih pravic in interesov se oddelčne skupnosti preko svojih predstavnikov povezujejo v skupnost učencev šole, ki sprejme letni program dela. Skupnost učencev ima mentorja, ki ga imenuje ravnatelj izmed strokovnih delavcev šole.

Skupnost učencev šole opravlja naslednje naloge:

- zbira pripombe in predloge oddelčnih skupnosti v zvezi s programom pouka, dnevi dejavnosti, ekskurzij, interesnih dejavnosti, prireditvev in drugih dejavnosti, ki jih organizira šola;
- spremlja uresničevanje pravic in dolžnosti učencev ter opozarja ravnatelja na morebitne kršitve pravic učencev;
- načrtuje in organizira skupne akcije (zbiralne akcije, solidarnostne akcije, ipd.);
- predlaga izboljšave bivalnega okolja (lepši izgled, čistejše okolje) in sodeluje pri uresničitvi idej;
- oblikuje predloge za pohvale, nagrade in priznanja učencem;
- opravlja druge naloge, za katere se dogovorijo učenci.

Otroški parlament je namenjen vzgoji otrok za demokracijo in ustvarjanju pogojev za participacijo otrok, kar pomeni njihovo aktivno sodelovanje, vključenost, udeležbo na tistih ravneh, kjer se sprejemajo odločitve, ki zadevajo tudi otroke in mlade.

Cilji otroškega parlamenta so:

- uresničevanje mednarodnih konvencij, zlasti Konvencije ZN o otrokovih pravicah, predvsem 12. člen, ki določa, da ima vsak otrok pravico do prostega izražanja lastnega mnenja, kar je povezano s pravico do svobode izražanja, o čemer govori 13. čl. Konvencije;
- vzgoja in izobraževanje mladih za aktivno in demokratično državljanstvo ter multikulturnost, kar je temeljnega pomena za »promocijo« vrednot človekovega dostojanstva, svobode, enakosti in solidarnosti ter za zavest o skupnih vrednotah;
- nudenje možnosti mladim za aktivno obliko participacije v družbi, s čimer aktivno sodelujejo in vplivajo na odločitve odraslih; mladi s tem pridobijo socialne veščine, izkušnje, znanje in si oblikujejo pozitivno samopodobo, itd.;
- razvijanje komunikacijskih spretnosti (nenasilna komunikacija kot vzgoja za strpnost);
- razvijanje sodelovalne kulture;
- razvijanje sposobnosti za odločanje in sprejemanje odgovornosti;
- usmerjanje učencev v samostojno sporočanje, vrednotenje, iskanje in povezovanje informacij;
- spodbujanje učenja, ki vodi do razvoja samostojnega, kritičnega in ustvarjalnega mišljenja;
- razvijanje odgovornega odnosa učencev do soljudi, do naravnega in družbenega okolja.

Učiteljski zbor, svet staršev in svet zavoda vsaj enkrat letno obravnavajo predloge, mnenja in pobude učencev, ki so jih le-ti oblikovali v šolski skupnosti učencev, šolskem in na otroškem parlamentu.

10. člen **(opravičevanje odsotnosti)**

Pouk je določen z urnikom. K uram prihajajo učenci in učitelji točno. V primeru zamude so se učenci dolžni opravičiti in navesti vzrok. Neopravičena zamuda se kaznuje z neopravičeno uro.

Vsak izostanek svojega otroka morajo starši opravičiti osebno ali v pisni obliki v roku petih delovnih dni po prihodu učenca v šolo. Izostanek do pet delovnih dni opravičijo starši, daljšega pa zdravnik.

Če razrednik dvomi o verodostojnosti opravičila, obvesti o tem starše oziroma zdravnika, ki naj bi opravičilo izdal. Če sumi, da je opravičilo lažno, preveri le-to pri starših. Razrednik najmanj enkrat tedensko pregleda izostanke učencev in ustrezno ukrepa.

Če učenec izostane več kot pet dni, starši pa razredniku niso sporočili vzroka izostanka, razrednik o izostanku učenca obvesti starše in jih pozove, da sporočijo vzrok izostanka.

Koriščenje do pet prostih dni so starši dolžni najaviti razredniku tri dni pred izostankom. Če gre za koriščenje nad 5 dni, mora to odobriti ravnatelj.

Izreden odhod iz šole (slabo počutje, zdravniški pregledi, druge obveznosti ...) je dovoljen le z vednostjo razrednika oziroma učitelja, ki v razredu poučuje v času odhoda, in to v spremstvu staršev ali skrbnikov učenca oz. s pisnim dovoljenjem starša.

Vse izostanke učencev pri pouku in dejavnostih iz obveznega programa vodi razrednik v eDnevniku za posamezni oddelek.

Sprotne izostanke vpisuje učitelj, ki vodi posamezno uro, najavljene odsotnosti pa vpisuje v eDnevnik razrednik.

Pri izostanku zaradi sodelovanja pri športnih, kulturnih in drugih tekmovanjih in srečanjih, na katerih učenci sodelujejo v soglasju s šolo, se navede vrste tekmovanja oziroma prireditve. Vse odsotnosti so opravičene.

Učitelj ali drugi delavec, ki pripravlja tekmovanje ali srečanje, o učenčevi udeležbi in odsotnosti obvesti razrednika en dan prej, preden učenci odidejo na srečanje ali tekmovanje. Seznam odsotnih učencev izobesi na oglasno desko v zbornici šole.

Posamezni učenec je lahko iz zdravstvenih razlogov oproščen sodelovanja pri določenih urah pouka in drugih dejavnostih osnovne šole.

Starši učenca predložijo razredniku mnenje in navodilo zdravstvene službe. Razrednik o tem o tem takoj obvesti učitelje oziroma druge sodelavce, ki izvajajo pouk in druge dejavnosti šole.

Učenec, ki je oproščen sodelovanja pri posamezni uri pouka, mora tej uri prisostvovati in opraviti naloge, ki ne ogrožajo njegovega zdravstvenega stanja in jih sme opravljati v skladu z navodili zdravstvene službe.

11. člen **(sodelovanje pri zagotavljanju zdravstvenega varstva učencev)**

Učenci imajo pravico do zdravstvenega varstva v skladu s posebnimi predpisi.

Osnovna šola sodeluje z vsemi zdravstvenimi zavodi, ki izvajajo zdravstveno varstvo učencev, zlasti pri izvedbi izrednih zdravniških pregledov za otroke vpisane v prvi razred, rednih sistematičnih zdravstvenih in zobozdravstvenih pregledov v času šolanja in cepljenj.

Za vse posebne zdravstvene preglede, ki jih namerava zdravstvena služba organizirati v šoli in niso v predpisanem programu, razrednik posebej obvesti starše in pridobi njihova pisna soglasja.

Šola mora delovati preventivno in osveščati učence o škodljivosti in posledicah kajenja, pitja alkoholnih pijač, uživanja drog, spolnega nadlegovanja in nasilja. Osvešča učence o njihovih pravicah ter o načinih iskanja ustreznih pomoči v primerih spolnega nadlegovanja in zloraba ter nasilja v družini. V te namene organizira različne dejavnosti pri pouku in drugih dejavnostih šole.

Dolžnost seznanitve

Starši so dolžni obvestiti šolo o zdravstvenem stanju učenca in posebnih zahtevah za ohranjanje njegovega zdravja, kadar je to potrebno za zagotavljanje ustreznega zdravstvenega varstva učenca v času pouka in dejavnosti izven prostorov šole.

12. člen **(pohvale in nagrade)**

Učenci lahko za uspešno in prizadevno delo v šoli prejmejo pohvale, priznanja, nagrade. Nagrade, pohvale, priznanja lahko predlagajo: oddelčne skupnosti, razrednik, strokovni delavci šole, mentorji dejavnosti, ravnatelj, športni klubi ali druge organizacije.

Pohvale so lahko ustne ali pisne. Ustne pohvale izreče razrednik, kadar se učenec izkaže s prizadevnostjo pri enkratni ali kratkotrajni aktivnosti.

Pisne pohvale se podeljujejo za aktivnosti, ki trajajo celo šolsko leto. Pisne ali ustne pohvale se podeljujejo, izrečejo, med šolskim letom na prireditvah, na šolski spletni strani, po šolskem radiu, proslavah ob posebnih priložnostih.

Praktične nagrade so načeloma knjižne, lahko pa so tudi v drugi materialni obliki. O vrednosti in obliki določa ravnatelj v sodelovanju z razredniki. Podeljuje jih ravnatelj na slavnosten način, načeloma ob zaključku šolskega leta.

13. člen
(veljavnost pravil in izjava o seznanitvi)

Pravila šolskega reda začnejo veljati po sprejetju na Svetu zavoda Osnovne šole I Murska Sobota. Z njimi se seznanijo vsi zaposleni delavci, učenci šole in njihovi starši.

Številka dokumenta: 6000-3/2023/1

Ravnatelj:
Aleš Benko

V Murski Soboti, dne 8. 6. 2023